

نیروهای کار

جنبشهای کارگری و جهانی سازی
از ۱۸۷۰ تاکنون

بورلی سیلور

مترجم: سوسن صالحی

ویراستار: ناصر پورآذر

نشر دات

فهرست مطالب

۸	نحوه اشاره
۹	جدول‌ها
۱۱	یادداشت مترجم
۱۳	دراًمد و سپاسگزاری
۲۱	فصل اول: پیشگفتار
۲۱	۱- بحران در جنبش‌های کارگری و پژوهش‌های کارگری
	۲- مباحث مربوط به حال و آینده جنبش‌های کارگری
۲۵	رقابت تا حد سقوط؟
۳۳	انتربالیسم نوین کارگری
	۳- اعتراض‌های کارگری از دیدگاه جهانی - تاریخی:
۴۱	یک چهارچوب مفهومی و نظریک
۴۱	منشاً قدرت کارگری
۵۶	نیروی کار به سان کالای مجازی
۵۳	مرزکشی‌ها و تناقضات مکانی سرمایه‌داری تاریخی
۶۱	۴- راهبردهای پژوهشی
۶۱	زمان و مکان اعتراض‌های کارگری
۶۵	تمایزگذاری و تشابه‌یابی در جنبش‌های جهانی کارگری
	بازنمایی الگوهای اعتراض‌های کارگری در گستره‌ی جهانی
۷۷	پایگاه اطلاعاتی گروه جهانی کار
۸۳	۵- کارگران جهان در سده‌ی بیستم: شمای کلی کتاب
۸۷	فصل دوم: جنبش‌های کارگری و جابه‌جایی سرمایه
	۱- الگوهای جهانی - تاریخی مبارزات قهرآمیز کارگری در
۹۰	صنایع خودروسازی
	۲- از فلینت تا اولسان: آشنایی‌داری در مهم‌ترین امواج
۹۵	اعتتصاب کارگران خودروسازی
۹۵	ایالات متحده آمریکا

۲۹۳	فصل پنجم: نیروهای محركه‌ی دوران کنونی از دیدگاه جهانی-تاریخی
۲۹۳	۱- رقابت تا حد سقوط؟
۲۹۵	۲- پایان شکاف شمال - جنوب؟
۲۹۷	۳- آیا قدرت چانه‌زنی ساختاری کارگران تضعیف می‌گردد؟
۳۰۲	۴- به کدام سو، جنگ یا رعایت حقوق کارگران؟
۳۰۷	۵- یک انترناسیونالیسم نوین کارگری؟
۳۱۱	پیوست الف: پایگاه اطلاعاتی گروه جهانی کار، مفهوم پردازی، سنجش و روند گردآوری داده‌ها
۳۱۲	۱- مفهوم اعتراض‌های جهان‌شمول کارگری
۳۱۲	۲- اعتراض‌های کارگری
۳۱۴	۳- اعتراض‌های کارگری
۳۲۳	۴- سنجش اعتراض‌های جهانی کارگری
۳۲۳	۵- استفاده و سوءاستفاده از آمارهای رسمی اعتضاب‌ها
۳۲۶	۶- روزنامه‌ها در جایگاه منابع معتبر اطلاعاتی
۳۲۹	۷- روش گردآوری داده‌های اطلاعاتی
۳۲۹	۸- ارزیابی اعتبار پایگاه اطلاعاتی گروه جهانی کار
۳۲۹	پیوست ب: دستواعمل‌ها برای ثبت و طبقه‌بندی داده‌های اطلاعاتی
۳۲۹	الف. کدام آکسیون‌های گزارش شده را باید ثبت کرد؟
۳۴۱	ب. دسته‌بندی برای کنترل فهرست روزنامه‌ها
۳۴۱	ج. چگونگی کاربرد برگه‌ی ثبت داده‌های اطلاعاتی
۳۴۲	د. راهنمای ثبت نوع آکسیون
۳۴۵	ه خطوط راهنمای برای ثبت محل
۳۴۵	و. خطوط راهنمای برای صنعت
۳۴۵	ز. برداشت‌ها
۳۴۷	پیوست ج: دسته‌بندی کشورها
۳۴۷	مجموعه‌ی کشورهای مرکزی
۳۴۷	مجموعه‌ی کشورهای مستعمره و نیمه‌مستعمره
۳۴۸	مجموعه‌ی کشورها در کل جهان
۳۴۹	فهرست منابع
۳۶۹	نمایه

۱۰۰	اروپای غربی
۱۰۸	برزیل و صنعتی‌کردن صادرات محور فوردیستی
۱۱۳	آفریقای جنوبی
۱۱۸	کره جنوبی
۱۲۴	آیا دور دیگری از جایه‌جایی سرمایه و مبارزات قهراً میز کارگری آغاز شده است؟
۱۲۷	۳- ساماندهی فناورانه پسافور دیستی در حکم راه حل؟
۱۳۲	۴- مرزکشی‌ها و تنافقات تولید ناب و دوگانه
۱۴۱	فصل سوم: جنبش‌های کارگری و چرخه‌ی تولید
۱۴۴	۱- چرخه‌ی تولید خودرو
۱۵۱	۲- چرخه‌ی تولید صنایع بافتندگی از دیدگاه تطبیقی
۱۷۷	۳- چرخه‌ها، ساماندهی‌ها و اعتراض‌های کارگری در صنایع ترابری
۱۸۷	۴- یک ساماندهی جدید تولید؟
۱۸۷	صنایع تولید نیمه‌رسانا
۱۹۱	سرمیس‌های خدماتی
۲۰۴	صنعت آموزش
۲۱۲	خدمات شخصی
۲۱۷	۵- نتیجه‌گیری
۲۲۱	فصل چهارم: جنبش‌های کارگری و سیاست‌های جهانی
۲۲۲	۱- جنگ‌های جهانی و اعتراض‌های کارگری
۲۲۲	۲- جهانی سازی اواخر سده‌ی بیستم و بروز جنبش‌های کارگری
۲۴۳	۳- دور باطل مناقشات بین‌المللی و درون‌مرزی
۲۵۴	۴- اعتراض‌های کارگری، جنگ جهانی و جنگ‌های آزادی‌بخش در کشورهای مستعمره
۲۶۱	۵- هژمونی ایالات متحده آمریکا، مصرف انبوه و قراردادهای اجتماعی مبتنی بر تویعه‌گرایی
۲۶۵	اصلاحات
۲۷۲	سرکوب
۲۷۷	بازسازی ساختاری [فرایند انشاش سرمایه]
۲۸۲	۶- از بحران در هژمونی آمریکا تا بحران جهانی - نیروی کار

یادداشت مترجم

خانم پروفسور بورلی جی. سیلور (Beverly J. Silver) استاد در دپارتمان جامعه‌شناسی دانشگاه جان هاپکینز است. کتاب نیروهای کار: جنبش‌های کارگری و جهانی‌سازی از ۱۸۷۰ تاکنون از نوشه‌هایی است که تا به حال جوايز بسياري، از جمله جايزيه بهترین كتاب از بخش^۱ PEWS انجمن جامعه‌شناسی آمرika در سال ۲۰۰۴، لوح افتخاری «جوايز كتاب‌های برتر جامعه‌شناسی نيري کار» از بخش نيري کار و جنبش‌های کارگری انجمن جامعه‌شناسی آمرika در سال ۲۰۰۵ و جايزيه بهترین كتاب تحقیقاتی انجمن جامعه‌شناسی آمرika در همان سال را به خود اختصاص داده است.

بورلی سیلور در جوانی مبارزات حاد کارگری در دیترویت را از نزدیک تجربه کرد و در حرکت‌های «اتحادیه کارگران همبسته کشاورزی» و کمپین همبستگی با شیلی مشارکت فعال داشت. وی تحصیلات خود را در رشته اقتصاد ادامه داد و مدرک دکترای خویش را از دانشگاه ایالتی نیویورک در بینگهامتون دریافت کرد.

از جمله نوشه‌های دیگر بورلی سیلور آثار زیر است:

اعتراض‌های کارگری و انباشت سرمایه در مقیاس جهانی^۲،

نقاط عطف مبارزات قهرآمیز کارگران در صنعت جهانی خودروسازی، از دهه ۱۹۳۰ تا دهه ۱۹۹۰^۳،

خاستگاه اجتماعی هژمونی‌های جهانی^۴،

اعتراض‌های کارگری و ارزیابی نظام جهانی: پیش‌فرض‌ها، مفاهیم و سنجه‌ش

^۱ Political Economy of the World system.

^۲ Beverly J. Silver, 1992, *Labor Unrest and Capital Accumulation on a World Scale*. PhD Dissertation. SUNY- Binghamton.

^۳ Beverly J. Silver 1997, Turning Points of Workers' Militancy in the World Automobile Industry 1930s-1990s". *Research in the Sociology of Work*, vol. 6, 43-71.

^۴ Beverly J. Silver 1999, *The Social Origins of World Hegemonies*", chapter 3 in Arrighi and Silver et al.

سیلور همچنین با دنبال کردن مسیر پرفراز و نشیب جنبش‌های کارگری در دوران گذشته و با بررسی بحرانی که جنبش‌های کارگری دوران معاصر با آن در سطح جهانی رو به رو هستند، برخلاف نظر بدینانه کسانی که این بحران را چاره‌ناپذیر می‌انگارند، به این نتیجه می‌رسد که به رغم فروکاستن از مبارزات کارگری در دوران کنونی، جنبش‌های پرقدرت کارگری در سده‌ی بیست و یکم رخ خواهد داد. مطالعه‌ی این کتاب برای کسانی که گذشته، حال و آینده‌ی جنبش‌های کارگری را بررسی می‌کنند پراهمیت است، چراکه نویسنده به پی‌گیری مبارزات طبقاتی و جنبش‌های اجتماعی در مقیاسی جهانی و تاریخی می‌پردازد. این کتاب تاکنون به زبان‌های آلمانی، اسپانیایی، ایتالیایی، ترکی، لهستانی، کره‌ای و چینی منتشر شده است.

در اینجا فرصت را غنیمت می‌شمارم تا از دوست گرامی آقای سعید حسینی که متن فارسی را با متن آلمانی به دقت مطابقت کرد و در بعضی موارد با نظرات خود به استحکام این ترجمه یاری داد، سپاسگزاری کنم. در برخی موارد برای انتقال بهتر مطلب نکاتی به متن افزوده شده که داخل علامت [ ] قرار گرفته شده است؛ همچنین تأکیدهای داخل علامت « » از مترجم است.

از آنجا که مترجم ادعای کار حرفه‌ای در این زمینه را ندارد و تنها هدف از ترجمه‌ی کتاب، دسترسی خوانندگان علاقه‌مند فارسی‌زبان به آن بوده، کار خالی از اشکال نخواهد بود. بنابراین انتقادها و نظرات خوانندگان گرامی را مستاقانه پذیرا خواهم بود.

مقایسه‌ی الگوهای جهانی تضاد کار و سرمایه: اعتراض‌های کارگری، امواج بلندمدت و چرخه‌های هژمونی^۱

«تناقضات در 'موقعيت' کشورهای نيمه‌پيرامونی»^۲.
بورلی سیلور همچنین در نگارش کتاب آشوب و فرمانروایی در نظام نوین جهانی^۳ همکار همسر خود، جوانی اریگی، بوده است.

بورلی سیلور در کتاب نیروهای کار با استفاده از یک پایگاه اطلاعاتی جدید و مهم در بررسی اعتراض‌های کارگری، نمایان می‌سازد که چگونه جنبش‌های کارگری منطقه‌ای از اواخر سده‌ی نوزدهم تا زمان حاضر با فرایندهای اجتماعی، سیاسی و اقتصادی جهانی مرتبط بوده است. وی بر اساس تحلیل تجربی دقیق و کاملی از چگونگی شکل‌گیری و توسعه‌ی صنایع مهم جهانی، نشان می‌دهد که چگونه مکان‌های اصلی اعتراض‌های کارگری همراه با جایه‌جایی جغرافیایی محل تولید، از کشوری به کشور دیگر منتقل شده است و این که جایگاه‌های اصلی اعتراض‌های کارگری در گذر زمان، مطابق با رشد بخش‌های اصلی سرمایه‌داری و فراز و فرودهای آن، تغییر یافته است. سیلور در این کتاب با نگاهی تطبیقی - تاریخی و تحلیلی طبقاتی به بررسی جنبش‌های کارگری و ارتباط الگوهای اعتراض‌های جهانی کارگری با نیروهای محرکه‌ی اقتصادی و سیاسی سرمایه‌داری جهانی در یک‌صدوسی سال گذشته می‌پردازد و نشان می‌دهد که اعتراض‌های کارگری به‌طور عمیقی بر بستر نیروهای محرکه‌ی سیاست‌های جهانی (هم در مقام علت و هم معلول) قرار گرفته است.

¹ Beverly J. Silver 1995a, "Labor Unrest and World-System Analysis: Premises, Concepts and Measurement." *Review* (Fernand Braudel Center), vol. 18, no. 1, Winter, 7-34.

² Beverly Silver 1995b, "World-Scale Patterns of Labor-Capital Conflict: Labor Unrest, Long Waves, and Cycles of World Hegemony". *Review* (Fernand Braudel Center), vol. 18, no. 1, Winter, 155-92.

³ Beverly J. Silver 1990, "The Contradictions of Semiperipheral Success: The Case of Israel". In William G. Martin, ed., *Semiperipheral States in the World-Economy*. New York: Greenwood

⁴ Giovanni Arrighi and Beverly J. Silver 1999, "Chaos and Governance in the Modern World System", Minneapolis: University of Minnesota Press.